

مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک

فصل ۳

تعیین قیمت قرارداد آتی و پیمان آتی

دارایی‌های مصرفی در مقابل دارایی‌های سرمایه‌گذاری

- دارایی‌های سرمایه‌گذاری دارایی‌هایی هستند که توسط عده کثیری از افراد صرفاً برای اهداف سرمایه‌گذاری نگهداری می‌شوند. (طلا و نقره)
- دارایی‌های مصرفی دارایی‌هایی هستند که عمدتاً برای مصرف نگهداری می‌شوند. (مانند مس و نفت)

فروش استقراضی (صفحه ۴۰ تا ۴۲)

- ❑ فروش استقراضی عبارت است از فروش اوراق بهادار که شما مالک آنها نیستید.
- ❑ کارگزار شما اوراق بهاداری را می‌فروشد که شما مالک آنها نیستید.
- ❑ کارگزار شما اوراق بهادار مزبور را از مشتری دیگری استقراض نموده و آنها را در بازار به صورت معمول می‌فروشد.

فروش استقراضی (ادامه)

- برخی مواقع شما باید اوراق بهاداری را بخرید و بازگردانید تا در حساب مشتری جایگزین شود.
- شما می‌باید سود نقدی و سایر منافع متعلق به مالک اوراق بهادار را به وی بازپرداخت نمایید.

اندازه‌گیری نرخ‌های بهره

- معیار اندازه‌گیری مرکب ناپیوسته که برای اندازه‌گیری نرخ بهره بکار می‌رود یکی از واحدهای اندازه‌گیری است.
- تفاوت بین بهره مرکب فصلی و سالانه به مثابه تفاوت بین مایل و کیلومتر است.

مرکب پیوسته (صفحه ۴۳)

- در محدوده‌ای که ما نرخ‌های بهره ناپیوسته را جداگانه به دفعات مکرر حساب می‌کنیم، ما نرخ بهره مرکب پیوسته را حساب می‌کنیم.
- با سرمایه‌گذاری ۱۰۰ دلار، با نرخ بهره R به صورت مرکب پیوسته تا زمان T به مبلغ $100e^{RT}$ دلار می‌رسد.
- تنزیل ۱۰۰ دلار دریافتی در زمان T با محاسبه نرخ بهره R به صورت مرکب معادل $100e^{-RT}$ دلار می‌شود.

فرمول‌های تبدیل (صفحه ۴۳)

فرض می‌کنیم:

R_c : نرخ بهره مرکب پیوسته.

R_m : معادل نرخ بهره مرکب گسسته با محاسبه m بار در سال.

$$R_c = m \ln \left(1 + \frac{R_m}{m} \right)$$

$$R_m = m \left(e^{R_c/m} - 1 \right)$$

علايم

S_t	قيمت نقد دارايي
F_t	قيمت قرارداد آتی و پيمان آتی در حال حاضر
T	زمان تا تاريخ سررسيد
r	نرخ بهره بدون ريسک تا زمان سررسيد

مثال: طلا

□ برای طلا:

$$F_t = S_t (1 + r)^T$$

(با فرض عدم وجود هزینه‌های انبارداری)

□ اگر r بجای نرخ بهره سالانه به صورت مرکب پیوسته محاسبه شود، خواهیم داشت:

$$F_t = S_t e^{rT}$$

بسط مثال طلا

□ برای دارایی‌های سرمایه‌گذاری که هیچ درآمد و هیچ هزینه انبارداری وجود ندارد، خواهیم داشت:

$$F_t = S_t e^{rT}$$

هنگامی که دارایی سرمایه‌ای، دارای عایدی مبلغ دلاری معینی است

$$F_t = (S_t - I) e^{rT}$$

که در رابطه مذکور I ، ارزش فعلی درآمد است.

هنگامی دارایی سرمایه‌ای بازدهی نقدی معینی را به ارمغان می‌آورد

$$F_t = S_t e^{(r-q)T}$$

که q متوسط بازدهی در طول عمر قرارداد (به صورت مرکب پیوسته) است.

ارزش گذاری پیمان آتی

□ فرض کنید که:

K قیمت تحویل در پیمان آتی

F_0 قیمت آتی که برای امروز بکار می رود

□ ارزش موضع خرید پیمان آتی f ، برابر است با:

$$f = (F_0 - K) e^{-rT}$$

□ به همین ترتیب مشابه ارزش پیمان آتی عبارت است از:

$$(K - F_0) e^{-rT}$$

قیمت‌های قراردادهای آتی در مقابل پیمان‌های آتی

□ قیمت‌های پیمان آتی و قراردادهای آتی معمولاً یکسان فرض می‌شود. هنگامی که در مورد نرخ‌های بهره عدم اطمینان وجود داشته باشد، قیمت آنها از لحاظ نظری، اختلاف کمی خواهند داشت.

□ ضریب همبستگی مثبت و قوی بین نرخ‌های بهره و قیمت دارایی دلالت بر این دارد که قیمت قرارداد آتی کمی بیشتر از قیمت پیمان آتی است.

□ ضریب همبستگی منفی بین نرخ‌های بهره و قیمت دارایی عکس حالت قبلی است.

شاخص‌های سهام

□ شاخص سهام را می‌توان به مثابه دارایی سرمایه‌ای دانست که بازدهی نقدی می‌پردازد.

□ رابطه قیمت قراردادهای آتی و قیمت نقدی عبارت است:

$$F_t = S_t e^{(r-q)T}$$

که در رابطه مذکور q ، بازدهی نقدی بدنه است که بجای شاخص جایگذاری شده است.

شاخص‌های سهام (ادامه)

- برای اینکه فرمول مزبور برقرار باشد، لازم است که شاخص سهام نماینده یک دارایی سرمایه‌ای باشد.
- به عبارت دیگر، تغییرات شاخص می‌باید مطابق تغییرات ارزش بدنه قابل دادوستد باشد.
- شاخص نیکی را می‌توان به عنوان واحد دلار در نظر گرفت که بیانگر دارایی سرمایه‌گذاری نیست.

آربیتراژ شاخص

- هنگامی که $F_t > S_t e^{(r-q)T}$ است، آربیتراژگر می تواند سهام پایه شاخص را خریداری نموده و قراردادهای آتی آن را بفروشد.
- هنگامی که $F_t < S_t e^{(r-q)T}$ باشد، آربیتراژگر می تواند قراردادهای آتی را بخرد و سهام پایه شاخص را بفروشد.

آربیتراژ شاخص (ادامه)

- آربیتراژ شاخص شامل معامله همزمان قراردادهای آتی و تعداد زیادی سهام متفاوت است.
- اغلب برای ایجاد معاملات از رایانه استفاده می کنند.
- اغلب (به عنوان مثال دوشنبه سیاه) انجام معاملات همزمان مقدور نمی باشد و رابطه نظری رابطه عدم وجود فرصت آربیتراژی بین F و S برقرار نمی باشد.

قراردادهای آتی و پیمانهای آتی صادره بر ارزشها

- ارزش خارجی به مثابه سهامی است که بازدهی نقدی می پردازد.
- بازدهی نقدی پیوسته همان نرخ بهره بدون ریسک خارجی است.
- بنابراین اگر r_f نرخ بهره بدون ریسک خارجی باشد، داریم:

$$F_t = S_t e^{(r - r_f)T}$$

قراردادهای آتی صادره بر دارایی‌های مصرفی

$$F_t \leq S_t e^{(r+u)T}$$

که u هزینه انبارداری هر واحد زمان به صورت درصدی از ارزش دارایی است. همچنین:

$$F_t \leq (S_t + U) e^{rT}$$

که U ارزش فعلی هزینه‌های انبارداری است.

هزینه حمل و نقل

□ هزینه حمل و نقل c ، عبارت است از هزینه انبارداری به علاوه هزینه‌های بهره منهای درآمد تحصیل شده.

□ برای دارایی سرمایه‌گذاری داریم: $F_t = S_t e^{cT}$

□ برای دارایی مصرفی داریم: $F_t \leq S_t e^{cT}$

□ بنابراین با نرخ بازدهی ثمرات رفاهی دارایی مصرفی (y) خواهیم داشت:

$$F_t = S_t e^{(c - y)T}$$

قیمت‌های قراردادهای آتی و قیمت نقد آتی مورد انتظار

- فرض کنید k نرخ بازده مورد توقع سرمایه‌گذاران نسبت به دارایی باشد.
- می‌توان با سرمایه‌گذاری F, e^{-rT} در حال حاضر، به S_T دست پیدا کرد.
- این مطلب نشان می‌دهد:

$$F, = E(S_T) e^{(r - k)T}$$

قیمت‌های قراردادهای آتی و قیمت نقد آتی مورد انتظار (ادامه)

□ اگر دارایی:

□ دارای ریسک سیستماتیک نباشد، پس $k = r$ و F_t تخمین زننده نا اریبی از S_T است.

– ریسک سیستماتیک مثبت باشد، بنابراین:

$$F_t < E(S_T), K > r$$

– ریسک سیستماتیک منفی باشد، بنابراین:

$$F_t > E(S_T), K < r$$

پایان فصل ۳